

Ο «ευνουχισμός» της Αστυνομίας δεν έγινε εν μια νυκτί

Τελευταία Ενημέρωση: 25 Ιουλίου 2021, 13:58

Μιχάλης Χατζηβασίλης

Ο Σύνδεσμος Αστυνομίας Κύπρου επιμένει ότι έχει «ευνουχιστεί» το αστυνομικό σώμα και ο πρόεδρος του, Κυριάκος Χαραλάμπους, εξηγεί πώς και γιατί. Τονίζει ότι αυτό που οι αστυνομικοί απαιτούν είναι τη σταθερή στήριξη από την Πολιτεία, τα πολιτικά κόμματα, τον δημοσιογραφικό κόσμο και την κοινωνία εν γένει.

«Ζητούμε την προστασία και την υπεράσπιση τους καθώς ό,τι πράττουμε χωρίς τη συνδρομή τους είναι ατελές». Ο πρόεδρος του Συνδέσμου Αστυνομίας Κύπρου (ΣΑΚ) που ανήκει στην ΠΑΣΥΔΥ σημειώνει ότι πολλοί εγκληματίες όταν συλλαμβάνονται συνηθίζουν να καταγγέλλουν ψευδώς τους αστυνομικούς ή απειλούν ότι θα τους καταγγείλουν με σκοπό να εμποδίσουν το έργο τους και να το χρησιμοποιήσουν στο δικαστήριο.

-Η Αστυνομία και κατ' επέκταση οι αστυνομικοί βάλλονται από τη μια για τη χρήση υπέρμετρης βίας και από την άλλη ότι δεν επεμβαίνουν δυναμικά εκεί που πρέπει. Πώς το σχολιάζετε;

-Αρχικά καλό θα ήταν να εξετάσουμε από ποιους βάλλεται η Αστυνομία για υπέρμετρη βία. Όσοι κατηγορούν την Αστυνομία για υπερβολική και αχρεία βία είναι συνήθως όσοι δέχτηκαν αυτή τη «βία». Πρέπει, λοιπόν

να προβληματιστούμε επί τούτου. Ο αστυνομικός είναι άρτια εκπαιδευμένος να αντιμετωπίζει περιστατικά στα οποία θα χρησιμοποιήσει την ανάλογη βία, με απώτερο σκοπό να προστατεύει τη ζωή και την περιουσία πολιτών καθώς και να φροντίζει για την τήρηση του νόμου. Οι αστυνομικοί δεν είναι εγκληματίες ούτε άνθρωποι εκ φύσεως βίαιοι. Την ανάλογη χρήση βίας τους την επιβάλλει το καθήκον τους και είναι πάντοτε αποτέλεσμα προϋπάρχουσας βίας. Η δράση φέρνει αντίδραση.

Κανένας αστυνομικός δε θα φορέσει την αντιοχλαγωγική του εξάρτηση και να μεταβεί σε κάποιο χώρο αυτόβουλα. Για να επιβάλλεται η παρουσία της Αστυνομίας σε ένα χώρο, αυτό σημαίνει ότι υπάρχει ανάγκη ή υπάρχει ο φόβος για έκτροπα.

Πώς μπορεί, λοιπόν, ο κάθε αστυνομικός να κατευθάσει ή να περιορίσει ένα οργισμένο όχλο; Σίγουρα όχι με το παρακαλώ και το ευχαριστώ.

Άρα αυτό εννοούμε με τον όρο ανάλογη βία, δηλαδή τον επιβαλλόμενο και επιβλητικό τρόπο, τον οποίο ο αστυνομικός θα αναγκαστεί να χρησιμοποιήσει προκειμένου να διασφαλίσει τον νόμο και την τάξη. Μέσα λοιπόν από αυτή τη διαδικασία η ανάλογη αστυνομική βία, μεταφράζεται κακώς σαν υπέρμετρη.

Όσον αφορά τώρα τις περιπτώσεις στις οποίες η Αστυνομία κατηγορείται για τη μη δυναμική της επέμβαση, θα ήταν ωφέλιμο να διερωτηθεί κανείς από ποιους και από πότε κατηγορείται. Στις πλείστες των περιπτώσεων αυτό συμβαίνει όταν παρανομούντες ή οργισμένος όχλος προκαλεί επεισόδια ανεξέλεγκτα. Σε αυτές τις περιπτώσεις, λοιπόν, φαίνεται ξεκάθαρα η αναγκαιότητα της παρουσίας της Αστυνομίας και η επιβαλλόμενη χρήση ανάλογης βίας καθώς είναι και έκδηλες οι συνέπειες που προκαλούνται από την απουσία της.

Αντιλαμβάνεστε ότι είναι ένας από τους λόγους αυτής της πόλωσης, η οποία απορρέει μέσα από την ερώτησή σας, δηλαδή είτε υπέρμετρη βία είτε αδράνεια, είναι η παραποίηση της είδησης και η παραπληροφόρηση.

Η ημιμάθεια είναι χειρότερη της αμάθειας. Παρατηρούμε όλοι ως κοινωνία τη δύναμη που έχουν σήμερα τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Η ενημέρωση και η πληροφόρηση του κοινού δεν γίνεται πλέον από τον έγκριτο Τύπο αλλά από αυτά τα μέσα, στα οποία, δυστυχώς για την περίπτωση μας, δίνεται βήμα στον οποιοδήποτε να κοινοποιήσει δικό του υλικό (φωτογραφίες, βίντεο) αποσπασματικά και μεθοδευμένα και να τοποθετείται υπέρ ή κατά των πάντων. Όταν λοιπόν τη θέση του σοβαρού και έγκριτου δημοσιογράφου αναλαμβάνει πλέον ο κάθε ένας από τον καναπέ του, ο οποίος κανένα σεβασμό και καμιά γνώση δεν έχει περί δημοσιογραφικής δεοντολογίας, πώς περιμένουμε να μην υπάρχει η παραπληροφόρηση και η παραποίηση των γεγονότων. Και δυστυχώς μερίδιο στην ευθύνη έχει και ο καθένας που επιχειρεί να ενημερωθεί για την επικαιρότητα από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης χωρίς κριτική σκέψη και χωρίς να είναι σε θέση να παρακολουθήσει σφαιρικά και πολύπλευρα τα γεγονότα.

Φυσικά, αρκετές είναι οι περιπτώσεις που ακόμα και επαγγελματίες δημοσιογράφοι στο βωμό της πρώτης είδησης και του εντυπωσιασμού, διαμορφώνουν ανάλογα την κοινή γνώμη, όπως για παράδειγμα με τον τίτλο είδησης «Ο Αϊάντας της ντροπής», όπως ανέφερα σε προηγούμενες μου δηλώσεις. Πώς περιμένουμε να σεβαστεί και να πειθαρχήσει ο πολίτης όταν διακωμωδείται και χλευάζεται η Αστυνομία και τα μέσα με τα

οποία εξοπλίζεται. Θέλω να πιστεύω ότι είναι γνωστό τοις πάσι ότι τον Αίαντα δεν τον εφηύρε η Αστυνομία Κύπρου. Είναι ένα μέσο που χρησιμοποιείται παγκοσμίως εδώ και χρόνια από πολλές Αστυνομίες με σκοπό την καταστολή οχλαγωγιών παρέχοντας ασφάλεια στον Αστυνομικό αλλά και χώρο να δράσει.

-Σύμφωνα με τη νομοθεσία, οι αστυνομικοί μπορούν να χρησιμοποιούν την «ανάλογη βία» σε περιστατικά που πρέπει να παρέμβουν δυναμικά. Πόσο αυτό δυσκολεύει το έργο των συναδέλφων σας;

-Αυτό δυσκολεύει το έργο του αστυνομικού πολύ περισσότερο από όσο μπορεί ο καθένας να φανταστεί. Αρχικά θα επικαλεστώ μια φράση του πρώην Αρχηγού της Αστυνομίας κ. Ζαχαρία Χρυσοστόμου, ο οποίος προκειμένου να σκιαγραφήσει το εύρος του καθήκοντος του αστυνομικού και τις απαιτήσεις της επαγγελματικής του κατάρτισης, έλεγε συχνά ότι ανά πάσα στιγμή ο αστυνομικός μπορεί να κληθεί σε κλάσματα δευτερολέπτου να αποφασίσει αν θα αφαιρέσει μια ζωή (πάντοτε μέσα στα πλαίσια της νομιμότητας) ή πώς θα δράσει προκειμένου να σώσει μια ζωή.

Αυτή η διαπίστωση αποτυπώνει επακριβώς το δύσκολο φορτίο που βαραίνει τις πλάτες ενός αστυνομικού. Δεν είναι προνόμιο το δικαίωμα της χρήσης ανάλογης βίας. Είναι μια ακόμα υποχρέωση του επαγγέλματος μας με την οποία καλούμαστε να εξοικειωθούμε. Επαναλαμβάνω ότι οι αστυνομικοί δεν είναι εγκληματίες ούτε και άνθρωποι που στην καθημερινή τους ζωή συνηθίζουν να εκδηλώνουν ακραίες συμπεριφορές.

Ωστόσο καλούνται να αντιμετωπίσουν διάφορα περιστατικά όπως αποδράσεις, επιθέσεις, οχλαγωγίες, ανθρώπους που οπλοφορούν, άτομα με ψυχιατρικά προβλήματα και πολλά άλλα, στα οποία είναι υπόχρεοι να ανταπεξέλθουν διασφαλίζοντας τόσο τη δική τους ακεραιότητα όσο και των υπολοίπων. Αντιλαμβάνεστε λοιπόν την οξύνοια, την ψυχραιμία και τον αυτοέλεγχο που οφείλουν να έχουν ούτως ώστε να πράξουν το καθήκον τους ορθά και νομότυπα. Και όλα αυτά κάτω από την πίεση και το αίσθημα του κινδύνου ακόμα και για την ίδια τους τη ζωή.

Άπειρες φορές οι Αστυνομικοί γίνονται δέκτες υβριστικών συμπεριφορών και προκλητικών επιθέσεων. Εντούτοις η κατάρτιση τους είναι τέτοια που τους καθιστά ικανότατους να διαχειρίζονται τέτοιου είδους περιστατικά υπερβαίνοντας εαυτόν. Και μάλιστα τη στιγμή που κάθε τους πράξη ή απραξία επικρίνεται και στοχοποιείται.

-Πρόσφατα σε δηλώσεις σας, αναφερθήκατε σε «ευνουχισμό» της Αστυνομίας και λόγω των συχνών καταγγελιών στην Ανεξάρτητη Αρχή. Από την άλλη, σε αρκετές περιπτώσεις αστυνομικοί δικάστηκαν και καταδικάστηκαν για βίαιη συμπεριφορά κατά πολιτών. Τι πρέπει να γίνει;

-Κάθε χρόνο διερευνώνται πάρα πολλές υποθέσεις κατά αστυνομικών από την Ανεξάρτητη Αρχή Διερεύνησης Ισχυρισμών και Παραπόνων κατά της Αστυνομίας, ωστόσο είναι μετρημένες στα δάκτυλα του ενός χεριού αυτές στις οποίες καταδικάστηκαν οι αστυνομικοί. Είναι σημαντικό να γνωρίζετε ότι αρκετοί παρανομούντες όπως έμποροι ναρκωτικών, άτομα που διέπραξαν φόνους, σεξουαλικές κακοποιήσεις ανηλίκων, απαγωγές και διάφορα άλλα ποινικά αδικήματα, όταν συλλαμβάνονται συνηθίζουν να καταγγέλλουν ψευδώς τους αστυνομικούς ή απειλούν ότι θα τους καταγγείλουν, με σκοπό να εμποδίσουν το έργο τους και να το χρησιμοποιήσουν στο δικαστήριο για να αποφύγουν την καταδίκη. Από τη στιγμή που ο

υπάρχων νόμος τους δίνει αυτή τη δυνατότητα χωρίς επιπτώσεις, υπάρχουν περιπτώσεις στις οποίες δικηγόροι είναι αυτοί που παρακινούν τους πελάτες τους να υποβάλουν παράπονο εναντίον των μελών μας με σκοπό να αμφισβητήσουν αργότερα στο δικαστήριο το νόμιμο των ενεργειών των αστυνομικών κατά τη διερεύνηση των ποινικών υποθέσεων.

Έτσι, μέσω αυτής της διαδικασίας, αντί να ανακρίνεται και να κατηγορείται ο παράνομος/εγκληματίας ανακρίνεται και κατηγορείται ο αστυνομικός. Η διαδικασία αυτή είναι αρκετά ψυχοφθόρα και δαπανηρή για τον ίδιο, έστω και αν στο τέλος της ημέρας θα δικαιωθεί, όπως γίνεται στις πλείστες των περιπτώσεων. Είναι απαράδεκτο ένας αστυνομικός, ο οποίος εκπροσωπεί τον νόμο και την τάξη, να παραπέμπεται με τόσο μεγάλη πλέον ευκολία σε ποινικούς ανακριτές, να διασύρεται σε ανακριτικά γραφεία και σε δικαστήρια καλούμενος να αποδείξει την αθωότητά του και στο τέλος να επιβαρύνεται και με τα δικηγορικά έξοδα.

Δαπανηρή είναι και για το κράτος η διαδικασία αυτή καθώς σπαταλούνται πολλά εκατομμύρια κάθε χρόνο για την αμοιβή των ποινικών ανακριτών.

Το λέμε χρόνια τώρα αλλά η Πολιτεία φαίνεται να κωφεύει. Είναι οφθαλμοφανές ότι ο συγκεκριμένος νόμος χρειάζεται τροποποίηση. Αν η νομοθεσία προέβλεπε ότι στις περιπτώσεις όπου ο αστυνομικός δικαιώνεται και η καταγγελία αποδεικνύεται ψευδής, το άτομο που προέβη στην ψευδή καταγγελία να κατηγορείται ενώπιον Ποινικού Δικαστηρίου, το οποίο θα μπορεί να του επιβάλει ποινή για τη φανταστική καταγγελία του, και επιπλέον να επιβαρύνεται με τα δικηγορικά έξοδα που κατέβαλε ο αστυνομικός για να αποδείξει την αθωότητά του, τότε η κατάσταση θα ήταν πολύ διαφορετική.

Μίλησα για «ευνουχισμό» της Αστυνομίας ο οποίος δεν συντελέστηκε εν μια νυκτί και πολλοί είναι οι λόγοι που ο αστυνομικός είναι υποτιμημένος στη συνείδηση του μέσου Κύπριου πολίτη, μερικούς από τους οποίους ανέλυσα πιο πάνω. Αυτό το αίσθημα αβεβαιότητας και το γεγονός ότι οι συνάδελφοί μου μένουν εκτεθειμένοι σε πολλαπλά επίπεδα καταδεικνύει την ανάγκη μιας εκ βάθρων αναθεώρησης εκ μέρους της κοινωνίας για τον ρόλο και την αναγνώριση του αστυνομικού.

«Απαιτούμε σταθερή στήριξη από την Πολιτεία»

-Κατά τα επεισόδια της περασμένης Κυριακής έξω από το Προεδρικό και στο συγκρότημα Δίας, τραυματίστηκαν 12 αστυνομικοί. Δεν είναι η πρώτη φορά που τραυματίζονται μέλη των σωμάτων ασφαλείας. Πόσο εκτεθειμένοι είναι σήμερα οι αστυνομικοί και τι πρέπει να γίνει;

-Οι τραυματισμοί αστυνομικών είναι όντως ένα συχνό φαινόμενο σε όλα τα τμήματα της πρώτης γραμμής στην επαγγελματική μας καθημερινότητα. Πίσω από την αστυνομική εξάρτυση είναι απλοί άνθρωποι, με οικογένειες, οι οποίοι δεν παύουν να ανησυχούν και να γνοιάζονται για τη σωματική και ψυχική τους ακεραιότητα. Τρανταχτό παράδειγμα αποτελούν οι εικόνες που όλοι παρακολουθήσαμε από τους τελευταίους τραυματισμούς συναδέλφων στα επεισόδια της περασμένης Κυριακής. Συνάδελφος αστυνομικός να βρίσκεται αναίσθητος στο έδαφος και γύρω του έντρομοι οι συνάδελφοί του να του φωνάζουν να κρατηθεί στη ζωή. Και όλα αυτά για να υπερασπιστεί τη ζωή και την περιουσία των άλλων.

Ο καθένας από εμάς έχει πλήρη επίγνωση των συνθηκών του επαγγέλματος και επί τούτου εκπαιδεύεται. Άλλωστε το συγκεκριμένο επάγγελμα ανήκει στα υψηλού κινδύνου επαγγέλματα ανά το παγκόσμιο και θα ήταν αφελές αν οποιοσδήποτε από εμάς αγνοούσε ή υποτιμούσε τους κινδύνους. Ωστόσο, αυτό που απαιτούμε είναι τη σταθερή στήριξη από την Πολιτεία, τα πολιτικά κόμματα, τον δημοσιογραφικό κόσμο και την κοινωνία εν γένει. Ζητούμε την προστασία και την υπεράσπιση τους καθώς ότι πράττουμε χωρίς τη συνδρομή τους είναι ατελές.

Αυτό όμως που είναι εκ των ων ουκ άνευ είναι η αξιοποίηση της Παιδείας και της Οικογένειας στο θέμα της διαμόρφωσης της ανάλογης και πρέπουσας κουλτούρας απέναντι στον αστυνομικό. Σε μια δημοκρατική και ευνομούμενη Πολιτεία είναι απαραίτητος ο στοιχειώδης σεβασμός απέναντι στον νόμο και στους εκφραστές του, ένας σεβασμός ο οποίος οφείλει να μεταλαμπαδεύεται από τους ενήλικες στους ανηλικούς. Οι νέες γενιές πρέπει να μεγαλώνουν με αξίες και ιδανικά και να καλλιεργείται το πνεύμα τους μέσω της μόρφωσης. Αξίες όπως ο διάλογος, η δημοκρατική συνείδηση και ο σεβασμός στα ήθη και στους νόμους ενδέχεται να τους κρατήσει μακριά από παραβατικές συμπεριφορές και να εξυψώσει στη συνείδησή τους τον ρόλο του αστυνομικού.

Παραγκωνισμένος και αδικημένος ο αστυνομικός

-Οι αστυνομικοί σήμερα έχουν τα μέσα και την εκπαίδευση για να αντεπεξέλθουν των αυξημένων καθηκόντων τους;

-Η πολλαπλή επικινδυνότητα που υπάρχει στο λειτούργημα του αστυνομικού είναι αδιαμφισβήτητη και σαφώς οι αστυνομικοί χρειάζονται και τα μέσα και την κατάλληλη εκπαίδευση για να μπορέσουν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις των αυξημένων καθηκόντων τους. Η ικανότητα κριτικής σκέψης, η γνώση του Ποινικού Δικαίου, οι γνώσεις Πρώτων Βοηθειών, η εξοικείωση με την τεχνολογία, η ικανότητα άρτιας χρήσης οπλισμού και άλλης αστυνομικής εξάρτυσης, οι δεξιότητες αστυνομικής φύσεως και τα ηγετικά προσόντα είναι στοιχεία απαραίτητα σήμερα για το αστυνομικό λειτούργημα.

Αυτές είναι οι απαιτήσεις και σε αυτά εκπαιδεύεται ο αστυνομικός σε Ανώτερο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα, ωστόσο η Πολιτεία αμείβει τον αστυνομικό με τον χαμηλότερο μισθό, γεγονός που τον καθιστά παραγκωνισμένο και αδικημένο.

Ο Σύνδεσμος Αστυνομίας Κύπρου (Σ.Α.Κ) θα συνεχίσει να υπερασπίζεται τα δικαιώματα των αστυνομικών σε όλους τους τομείς και ιδιαίτερα στο θέμα των αμοιβών, αφού σε συνεργασία με την ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ έχει ήδη υποβληθεί εμπεριστατωμένο αίτημα στη Μ.Ε.Π.Α με σκοπό την αναβάθμιση των κλιμάκων σε όλες τις βαθμίδες της Αστυνομίας.